

เกษตรไทยอินทรีย์

วัน

๙

เดือน

กุมภาพันธ์

พ.ศ.

๒๕๕๙

หน้า

๒๘

เกษตร นวัตกรรม

ตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

นายประเสริฐ เทพนระไพ ผู้
อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10 กรม
พัฒนาที่ดิน กล่าวว่า ขณะนี้กรมพัฒนาที่ดิน
มีนโยบายในการจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของ
วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่สามารถนำมาถือ
ให้เกิดประโยชน์ได้หลากหลาย

รวมถึงให้เกษตรกรลด ละ เลิกการเผา
เศษฟาง เศษซากพืช โดยให้นำมาใช้ในการ
ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้ทดแทนปุ๋ยเคมี นอกจากนี้
ยังเป็นการรณรงค์ให้เกษตรกรหันมาทำการ
เกษตรแบบเกษตรอินทรีย์มากขึ้น และที่สำคัญ
ที่สุดเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา

อินทรีย์ โดยมอบหมายให้สถานีพัฒนาที่ดินที่
อยู่ในความรับผิดชอบ 8 จังหวัด ได้แก่ สถานี
พัฒนาที่ดินกาญจนบุรี สถานีพัฒนาที่ดิน
เพชรบุรี สถานีพัฒนาที่ดินประจวบคีรีขันธ์
สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี สถานีพัฒนาที่ดิน
สมุทรสงคราม และสถานีพัฒนาที่ดินสมุทร
สาคร เข้าไปส่งเสริมผ่านเครือข่ายหมอดิน
อาสาให้รวมตัวกับเกษตรกรเครือข่ายที่มีความ
เข้มแข็งในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อดำเนินการเป็น
ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ต่อไป ซึ่งรายละเอียด
ของธนาคารปุ๋ยอินทรีย์นั้น จะแบ่งออก
เป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย ธนาคาร
ปุ๋ยหมัก ธนาคารนำหมักชีวภาพ และ
ธนาคารเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

ในระยะเริ่มต้นทาง
สถานีจะสนับสนุนปัจจัย
การผลิต เช่น สารเร่ง
พด. น้ำหมักชีวภาพ
เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
ให้กับธนาคาร เพื่อให้
เป็นต้นทุนในการดำเนิน
การ พร้อมส่งเจ้าหน้าที่
เข้าไปถ่ายทอดความรู้
เรื่องการผลิตปุ๋ยสูตร
ต่าง ๆ ให้กับสมาชิก
กลุ่ม ส่วนรูปแบบการ
บริหารธนาคารจะขึ้นอยู่กับ
คณะกรรมการของ
แต่ละกลุ่มว่า จะมีรูปแบบให้
ยืมและการสงคืน หรือที่เรียก
ตามศัพท์ของธนาคารก็คือการ
ฝาก ถอน ในลักษณะใดบ้าง มี
การปันผลอย่างไร
ตัวอย่าง สมาชิกที่มี
การผลิตปุ๋ยหมักได้ปริมาณ
มากเหลือใช้ก็จะนำมาฝากไว้
กับธนาคาร ส่วนสมาชิกที่ไม่
สามารถผลิตปุ๋ยได้สีมาก็ยืม
จากธนาคารนำไปใช้ในพื้นที่
ของตนเองก่อน เมื่อเก็บเกี่ยว
ผลผลิตแล้วก็นำวัสดุเหลือใช้

นายประเสริฐ เทพนระไพ

ในปี 2558 ซึ่งพระองค์
พระราชทานสูตรปุ๋ยให้กรม
พัฒนาที่ดินนำมาเผยแพร่
และส่งเสริมให้เกษตรกรนำ
ไปผลิตไว้ใช้เองทดแทนปุ๋ย
เคมี

สำหรับสำนักงาน
พัฒนาที่ดินเขต 10 ขณะนี้
ก็ได้ดำเนินการจัดตั้งธนาคารปุ๋ย

ธนาคาร อย่างขึ้นไป 1 ตัน อาจจะต้องคืนกลับ
อินทรีย์ ที่ก่อเกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพ
มา 1.2 ตัน เป็นต้น
ทั้งนี้ผลจากการดำเนินการธนาคารปุ๋ย
อินทรีย์ นำร่องในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ได้
ระยะหนึ่ง พบว่าเกษตรกรมีการตอบรับที่ดี โดย
และเข้ามาสู่ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้นใน

ชีวภาพ เนื่องจากมีการร่วมมือ
กันทำ ร่วมกันนำวัสดุเหลือ
ใช้ในพื้นที่ที่มีจำนวนมากมา
เป็นวัตถุดิบ ทำให้ได้ปุ๋ยไปใช้
อย่างรวดเร็ว ซึ่งแม้ว่าจะเริ่ม
ต้นจะยังอยู่ในเกษตรกรกลุ่ม
เล็ก ๆ ก็ตาม

อย่างไรก็ตาม เมื่อ
เกษตรกรได้เห็นผลจากการ
ดำเนินงานของธนาคารปุ๋ย
ความอุดมสมบูรณ์ของที่ดินทำกิน ต้นทุน
การผลิตลดลง ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณ
ที่เพิ่มขึ้น ก็จะทำให้เกษตรกรมีความสนใจ
และเข้ามาสู่ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้นใน